



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

41. An possint plures eundem hominem baptizare tanquam causa
partiales, quorum singuli applicent materiam, & proferant formam? Et an
hoc modo baptizatus, ut minimum sub conditione esset denuo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

rum seorsim baptizandas esse cum forma illa, *Ego te baptizo*, &c. Si autem certò deprehendi nequeat esse duas personas, & duabus animabus informari, tunc absolute baptizandas esse partes illas, quæ videntur præcipue ad unam animam pertinere; reliquas verò, de quibus dubitatur, an habeant aliam animam, sub conditione baptizandas esse eadem forma verborum; non autem absolute propter periculum iterandi Baptisimum. Unde Valq. ubi supra.

RESOL XLI.

An possint plures eundem hominem baptizare tanquam cause partiales, quorum singuli applicent materiam; & proferant formam?

Et an hoc modo baptizatus, ut minimum sub conditione esset de novo baptizandus?

Et notatur, quod si plures aliquem baptizarent, seu abluerent, & quilibet eorum diceret, Ego te baptizo, quamvis hoc illicite agerent, & puniendi essent, qui prius tamen verba proferret, verum Baptismi Sacramentum conficeret.

Et quid, si omnino simul verba proferrent, & abluerent, etiam si unus unam partem baptizari abluat, alius aliam, &c. an plures Baptismi, & plura sint Sacramenta, vel tantum unum? Ex p. 9. tr. 6. & Misc. 1. Resol. 30. aliis 31.

S. I. **A**ffirmative respondit Durandus in 4. distinct. 3. quest. 3. num. 16. Paludanus ibidem, quest. 2. artic. 1. Cajetanus in 3. part. ubi infra. Et hanc sententiam, speculativè loquendo, non videri improbabilem putavit Præpositus in 3. part. quest. 67. artic. 6. dub. 2. num. 11. & absolute docet Valentia quest. 2. punct. 2. quia plures possunt simul baptizare, si simul abluant, & proferant verba, *Ego te baptizo*: sed idem significant illa verba, *Nos te baptizamus*: ac si singuli dicerent: *Ego te baptizo*, &c. ergo validus erit Baptismus sub illa forma. Secundò, quia, cum plures Judices sententiam ferunt, perinde est, si nomine omnium dicatur, *Nos judicamus*, ac si singuli dicerent, *Ego judico*: similiter cum idem poterat ducere simul plures uxores, validum esset Matrimonium, si simul omnes dicerent: *Accipimus te in conjugem*: cum ergo ex dictis certum sit, posse à pluribus eundem baptizari, ratum erit Sacramentum, si nomine omnium dicatur: *Nos te baptizamus*.

2. Sed negativam sententiam docet D. Thomas in dict. art. 6. & omnes ejus Expositores. Et idè hoc modo baptizatum, ut minimum sub conditione esse de novo baptizandum, dicendum est. Et ratio communis opinionis est, & peti debet ex institutione Christi, quæ potissimum inde probatur, quòd Ecclesia semper intellexerit hoc sacramentum ita à Christo institutum fuisse, ut ab uno, & eodem deberent forma, & verba pronuciari, & baptizandus abluì. Colligitur in primis ex perpetuo ejus tali usui: hæc enim nunquam in praxi habuit, quòd aliter quàm ab uno baptismus totus administraretur. Secundò, idem colligitur ex unanimitate sententia Doctorum, qui concorditer omnes judicarunt, baptismum à duobus collatum, esse invalidum, exceptis duobus jam citatis: qui tamen, neque constanter, & firmiter audent oppositum asserere. Rationem autem congruentiæ assignat Divus Thomas hic in corpore: quia homo baptizatur ut minister Christi: quare sicut Christus est una persona: ita oportet Mini-

strum baptismi esse unam personam, qui Christum repræsentet.

3. Notandum est tamen, quòd si plures aliquem baptizarent, seu abluerent, & quilibet eorum diceret: *Ego te baptizo*: quamvis hoc illicite agerent, & puniendi essent: qui prius tamen verba proferret, verum baptismi sacramentum conficeret. Si verò omnino simul verba proferrent, & abluerent; omnes verè baptizarent, & unum tantum sacramentum efficerent. Omnes hujus conclusionis partes docet D. Thomas ubi supra. Primam illis verbis: *Essent puniendi de inordinato modo baptizandi*. Quæ etiam probatur: quia baptizant contra modum baptizandi ordinatum ab Ecclesia, quæ ordinavit, ut unus solus baptizet: ergo inordinate, & illicite agunt, sicutque puniendi sunt.

4. Secundam illis verbis: *Ille, qui prius verba proferret, daret Baptismi Sacramentum*. Quæ etiam probatur: qui prius verba proferret, legitimam formam, & materiam apponit: si intentionem baptizandi habet, verum baptismi sacramentum conficit: & alter, qui postea verba pronuciare præfumeret, nihil faceret, & tanquam rebaptizator puniendus esset.

5. Tertiam illis verbis: *Si autem omnino simul ambo verba proferrent, & hominem immergerent, aut aspergerent, &c. utique, quantum in se est, baptizarent*. Quæ etiam probatur. Omnes sufficienter omnia requisita ponunt: ergo, sicut recenter ordinati Sacerdotes, omnes simul cum Episcopo verè consecrant, si simul verba consecrationis proferunt, ita & in nostro casu, omnes verè baptizant.

6. Quartam illis verbis: *Nec traderent aliud, & aliud Sacramentum: sed Christus, qui est unus intorius baptizans, unum Sacramentum per utrumque conferret*. Quæ etiam probatur contra quosdam recentiores illam negantes. Tum, quia idè dicitur unum baptismum, quia unus homo non potest nisi unum suscipere: Tum etiam, quia tunc una est ablutio: ob unitatem subjècti, etiam si unus unam partem baptizati abluat, & alter aliam: non secus ac quando unus solus baptizat, etiam si dans distinctas partes abluerent, non contiguas, media non abluta, una esset ablutio; ergo unum baptismi sacramentum, hoc enim pro ablutione supponit. Tum deinde, quia si quis à pluribus prædicto modo baptizaretur, plura reciperet baptismi sacramenta; majorem gratiam reciperet, quàm si solum baptizaretur ab uno: plura enim sacramenta majorem gratiam conferunt, quàm unum solum. Sed hoc est falsum: ergo, &c. Tum denique, quia, sicut, quando plures Sacerdotes eandem Hostiam consecrant, unum solum Eucharistia Sacramentum efficiunt: ita quando plures eundem hominem baptizant, unum sacramentum baptismi efficiere.

7. Neque huic obstat pluralitas numerica verborum, formarum, & actionum. Respondetur namque, sicut quando unus baptizat plures, dicendo, *Ego vos baptizo*, sunt plura baptismata, quamvis forma, & actio ministri sit una numero, ita quando plures unum baptizant prædicto modo, est unus baptismus, licet formæ, & actiones Ministrorum sint plures: propter hoc enim plures baptizantes, sunt plures causæ totales instrumentariae ejusdem sacramenti baptismi; sicut plures Sacerdotes, simul consecrantes eandem Hostiam, sunt plures causæ instrumentariae totales ejusdem sacramenti Eucharistia. Et hæc omnia docet Magister Serra, in tertiâ partem D. Thomæ, q. 67. art. 6. concl. 2.

His tamen non obstantibus, ego putò opinionem agnoscendam in tali casu non unicum, sed plura

Sacra

Sacramenta, satis probabilem esse. Quia, quamvis non possit Baptismus multiplicari per iterationem; non est tamen contra Christi institutionem, ut si in aliquo casu rarissimo plures simul ponant omnia ad valorem sacramenti requisita, sacramentum multiplicetur, cum ratio fundata in principiis fieri id suadet: unde, cum dicitur, unicum in uno esse Baptismum ex Christi institutione, si per hoc intelligatur, quod Christus noluerit ullo unquam casu licet multiplicari, verum est; similiter verum est, quod secundum communem modum procedendi, non multiplicetur: idque ex Christi institutione; quia moraliter non contingit, plures eodem modo completere omnia ad substantiam Baptismi necessaria: si tamen intelligatur, quod ita repugnet illi institutioni, ut etiam in casu rarissimo non ponatur sepius Sacramentum, quamvis omnia requisita multiplicentur, videtur negandum.

8. Nec obstat dicere, si plures eandem hostiam consecrent, idem conficitur sacramentum: ergo & in presenti casu. Respondeo negando consequentiam: quia Baptismus non debet comparari cum Sacramento Eucharistiae, quod est effectus consecrationis; sed cum ipsa consecratione, quae in dicto casu multiplicatur.

9. Item, non valet dicere, Ex pluribus illis actionibus exurgit unicum signum ergo & unicum Sacramentum. Ita Valq. disp. 148. c. 2. §. Ratio igitur huius. Respondeo negando antecedens: quamvis enim sint signa unius gratiae, non inde efficitur non esse plura, cum materia ab uno adhibita, & forma prolata, nullam habeant subordinationem respectu alterius materiae, & formae: & non repugnet in uno eodem plura esse ejusdem rei signa. Et ideo ex his omnibus, ut dixi, puto utramque sententiam probabilem esse; seu potius, ut optime observat Uvigers in 3. p. q. 67. art. 6. n. 17. & Granada contr. 4. tr. 2. disp. 5. n. 3. utramque sententiam conciliari posse: si enim metaphysicè loquamur, rationes posterioris opinionis omnino, nisi fallor, persuadent, in praedicto casu esse plures Baptismos, seu plura Sacramenta. Moraliter verò dici possunt unum: quia simul concurrunt in eodem subjecto, ad eundem finem ordinantur, nec magis sanctificant, quam si unicus esset Baptismus.

10. Unde, ut verum fatear, puto, Nugnum de Sacram. tom. 1. q. 67. art. 6. diff. c. 2. excessisse, asserendo, esse improbableem in casu supra dicto docere, esse duo baptismata: nam hanc opinionem, praeter rationes supra adductas in sui favore, sustinent viri doctissimi, ut Hurtad. de Sacram. disp. 2. diff. 5. qui citat Gabrielem, Coninch, & Cajet. Imò Joannes Praepositus in 3. p. q. 67. art. 6. dub. 1. n. 9. dicit, esse probabilem. Videat modò Nugnus, si illam vocare poterit improbableem.

RESOL. XLII.

Quidam Sacerdos in peccato mortali existens baptizavit infantem in casu necessitatis, quaeritur, an peccaverit mortaliter?

Et an laici baptizantes in peccato mortali peccent mortaliter? Ex p. 3. tract. 4. Refol. 10.

Sup. conten. in hac Res. in seq. Res. de infra tr. 2. Refol. 5. Ex paulo Tom. I.

§. 2. Affirmativam sententiam docent Layman in Theol. mor. lib. 3. tr. 1. c. 5. n. 8. Valq. in 3. p. 10. 3. disp. 136. c. 3. Conin. de Sacram. q. 64. art. 6. dub. 4. n. 36. & alij. Et ratio est, quia tunc ille exercet hanc sacramenti ministrationem ex officio ratione suae ordinationis. Haec opinio est probabilis.

2. Sed mihi contraria sententia etiam probabilis videtur, quam tuentur Joann. de la Cruz in direct. conscient. p. 2. de Sacram. in genere, q. 4. dub. 3. concl. 1. Fernand. de Hered. dif. de Sacram. in genere, p. 10. dub. 3. n. 4. Nugn. in 3. p. q. 64. art. 6. Ledesim. in summ. c. 6. de Sacram. in genere, concl. 8. Sylvest. vers. Baptismus 3. n. 5. Cajet. in 3. p. q. 64. art. 6. Suar. in 3. p. tom. 3. disp. 16. sect. 4. & Hentiq. lib. 1. c. 29. n. 4. ubi sic asserit: Sacerdos peccator in necessitate baptizans sine solemnitate non peccat; quia non agit ut minister ex officio, sed perinde ac laicus; etiam si advertat suum peccati statum, aut advertere debuisset. Ita ille, & novissimè docet hanc sententiam Sylv. in 3. p. q. 64. art. 6. quaeritur 1. concl. 2. unde patet responso ad argumentum contrariae sententiae; nam Sacerdos in tali casu baptizans, id non agit ut minister ex officio, sed ut necessitati patientis subveniens; neque exercet ullum actum, aut ordinis spiritualis alicujus sacrae potestatis, sed eum, qui omnibus omnino hominibus divina institutione est permixtus. Simile aliquid est in humanis, ubi nullus, aut certe parvus ornatus requiritur in eo, qui Regi sublevis in casu necessitatis urgentis, quamvis magnus in eo requiri soleat numerus, qui ad ministerium specialiter est commissus. Ex his apparet, non esse amplectendam sententiam Valq. in 3. p. tom. 3. disp. 136. c. 3. n. 30. ubi asserit, etiam laicos baptizantes in casu necessitatis cum peccato mortali, peccare mortaliter. Sed si hoc esset verum, va. va. obstetricibus, & aliis laicis in tali casu adstantibus.

post initium, a vers. Imò ego, & in tom. 3. tr. 1. ex Refol. 8. §. Sed plus.

* Sup. hoc in Ref. seq. & in aliis ejus aano.

RESOL. XLIII.

An non solum Sacerdos, sed etiam laici baptizantes in peccato mortali infantem moribundum, peccent mortaliter?

Et an Sacerdos, & laici in dicto casu peccent saltem venialiter? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 24.

§. 1. Peccare mortaliter docet ex Valq. Hurtad. de Sacram. in genere, disp. 4. diff. 9. Meratius tom. 3. tr. de Sacram. in gener. disp. 8. sect. 2. Ochagav. de Sacram. in genere q. 19. n. 6. Durand. in 4. dist. 5. q. 6. Gabriel. q. unic. art. 3. dub. 2. Adrian. in 4. q. 3. de de Baptismo, §. ad rationem, qui est in fine q. ver. si obijciatur. Kellisonius in 3. p. tom. 2. q. 64. art. 6. dub. 2. & alij, quia quicumque validè efficiens Sacramentum, quamvis laicus, & in extrema necessitate, & Minister à Christo deputatus, & institutus ad id, & est contra reverentiam sacramenti ipsum efficit à Ministro instituto ad id in statu peccati mortalis, quod majorem vim habet in Sacerdote peccatore efficiente sacramentum, quamvis in extrema necessitate, & quamvis non solemniter, quia etiam efficitur à Ministro non solum ad id instituto, sed etiam ad id consecrato.

Sup. hoc in Ref. praeterita, & cursum, & recitantes supra principio, §. ult. Ref. 39. & in Ref. 11. §. 2. post medium, vers. Nota verò, & infra in tr. 2. Ref. 5. Ex his, cursum ad lin. 5. & in tom. 3. tr. 1. Refol. 8. §. Tertio notandum, & seqq.

2. Sed licet haec opinio sit probabilis, contrariae tanquam probabiliori adhereo; quam ex Cajetano, Soto, Valentia, Henriquez, Suarez & Sayro, tuetur novissimè Jacobus Granada de Sacrament. in 3. p. contr. 3. tr. 5. disp. 5. n. 6. cui adde Joannem Praepositum in 3. p. q. 64. art. 6. dub. 1. n. 36. Marchantium in resol. Pastor. de Sacram. tract. 1. c. 3. q. 1. Mercer. de Sacram. in 3. part. q. 64. art. 6. dub. 1. Zannerum tom. 4. disp. 3. q. 4. dub. 2. n. 63. & 64. & Petram de Cabrera de Sacrament. quest. 64. artic. 6. disp. 1. §. 4. n. 17. ubi sic ait. Minister necessitatis, sive sit laicus, sive Sacerdos, qui in mortali administrat Sacramentum, etiam videns, &

INTON
Opera
Tom. 1 & II
E III

